

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ความเพลินในธรรม

ทองคำที่มอบเข้าคลังหลวงไปแล้ว ๑๑,๐๓๗ กิโลกรัม หลังจากมอบแล้วได้ทองคำน้ำไหลซึมเพิ่ม ถึงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๑๑,๕๓๗ กิโล ๖๐ บาท ๖๐ สตางค์ ถ้ารวมทองคำทั้งหมดที่มอบแล้วและยังไม่ได้มอบก็เป็นทองคำ ๑๑,๕๗๕ กิโล ๒๗ บาท ๗๑ สตางค์ ทองคำเราที่ได้เข้าคลังหลวงคราวนี้เป็นจำนวน ๑๑,๕๗๕ กิโล ๒๗ บาท ๗๑ สตางค์ ได้เยอะอยู่นะ ไม่มีคราวไหนจะได้แหละ เมืองไทยนี้เวลาจะตายจริงๆ มันก็ตื่นได้ เมืองไทยเราเนี่ยแหละเวลาไม่รู้ตัวพุ่งเพื่อเห่อเหิม อะไรดีหมดๆ คว่านี่ลิ่งร้อยตัววิ่งตามหลังไม่ทัน เข้าใจไหม คืออะไรมาคว้ามๆ

ลิ่งที่ว่าเร็วที่สุดยังวิ่งตามหลัง มันสู้คนไทยไม่ได้ เอาเสียเจ้าของจนจะจม เอ้า จะจมจริงๆ เหรอ ดิ้นอีก ลิ่งก็สู้ไม่ได้อีก นี่ละที่พื้นขึ้นมา ทองคำ ๑ หมื่น ๑ พันกว่าถ้าไม่มีเหตุจำเป็นอย่างนี้ไม่ขึ้น สมบัติต่างๆ ที่เราได้ก่อสร้างขึ้นในคราวช่วยชาติเนี่ย ถ้าไม่ถูกตัดสัณดานแล้วมันก็ไม่ตื่น นี่ถูกตัดเลยตื่น ดิ้นทั้งญาติทั้งโยมทั้งพระ หลวงตาแก่ๆ ก็ดิ้นกับเขา

หมอสานิตย์ที่เคยพูดเสมอ หมอรุ่งเรือง รพ.ศูนย์อุดร หมอสานิตย์ อยู่กรุงเทพฯ ที่เด่นอยู่สำหรับผ่านวัดป่าบ้านตาด เราพูดตรงๆ มีหมอสองท่านนี้แหละที่ปรากฏว่าเด่นจริงๆ นอกนั้นเราไม่ปฏิเสธนะว่าไม่มี ไม่เชื่อศาสนา ไม่มีศรัทธา แต่ที่เด่นให้ได้เห็นด้วยสายหูสายตาจริงๆ ก็คือนี้แหละ ก็เลยพูดออกมา เราไม่ได้ประมาทหมอทั้งหลาย หมอทั้งหลายเขาก็มีหัวใจ ลูกชาวพุทธเขามีความเคารพเลื่อมใสศรัทธา แต่ว่าโอกาสไม่อำนวย บางทีไม่มีเพื่อนฝูงชักนำก็ได้ เราก็แยกออกไปอีก หรือลืมตัวก็ได้ ลืมตัวเพราะเขาเสกว่าเป็นหมอ เลยกลายเป็นหมาไปเลย มันลืมตัว เหมือนไอ้หมาวิชัย อ. เพ็ญ มันเหยียบหัวพระหัวครูบาอาจารย์ไป ไอ้หมาตัวนี้มันเหยียบไม่เลือกนะ อย่างนั้นก็

เรียนสรีรศาสตร์ สำเร็จมาทางสรีรศาสตร์แล้ว เขาก็เรียกชื่อเป็นหมอเป็นแพทย์ไปละ เรียนเรื่องร่างกาย ประสาทส่วนต่างๆ ในร่างกายของเราเนี่ย ส่วนไหนมันเดินยังไง ใช้ไปยังไง มันขัดข้องมันสะดวกอะไร แล้วเกิดโรคเกิดภัยได้เพราะเหตุใด จะได้หายมาประกอบแก้ไขกันถึงจะหายไป หมอเขาก็เรียนวิชาสรีรศาสตร์เต็มภูมิของหมอเกี่ยวกับการรักษาโรคภัยในร่างกายนี้ สำเร็จมาแล้วเขาก็เรียกเป็นแพทย์เป็นหมอไปแต่รวมอย่างอื่น ๆ หลายอย่าง หากรวมอยู่ในสรีรศาสตร์ความรู้ทางร่างกาย

ที่นี้ทางสรีรศาสตร์ของพุทธศาสนามันเป็นคนละโลก บางคนอาจจะเข้าใจผิดไป ไปเรียนฝั่งทางหมอจนกลายเป็นแพทย์ขึ้นมาแล้วตัวเองเยอหยิ่งจองหอง ว่าสูงกว่าพุทธ ศาสนายกตนเทียมท่านไปก็มี คนเราไม่มีเจตนามันหากเป็นด้วยความสำคัญ อย่างนั้นก็ มี สรีรศาสตร์ในพุทธศาสนานี้เรียนทางร่างกายนี้ มันแยกธาตุแยกชั้น แยกเกี่ยวกับ เรื่องกิเลสตัณหา มันยึดมันข้องมันรักมันชังตรงไหน ๆ มันติดมันพันตรงไหนตามเข้าไป พิจารณา เอาจนหมดความยึดร่างกายของเรานี้แล้ว พวกนามธรรมยังละเอียดอีก คือ ปรากฏสักแต่ว่ารู้แต่ไม่มองเห็นตัว เรียกว่านามธรรม เช่น เวทนา สุข ทุกข์ เจตนา ฯลฯ นี่ก็เป็นนามธรรม มองหาด้วยตาไม่เห็น เวทนา สุข ทุกข์ เจตนา ไม่เห็น สัญญา สังขาร วิญญาณ มองไม่เห็น นี่ละสรีรศาสตร์เรียนเหล่านี้ละ ทั้งร่างกาย นามธรรม เรื่อย

เราได้มาเท่าไร ๆ ก็เพื่อโลกทั้งนั้น เรียกว่าหมดสำหรับเราเอง เราไม่มีอะไร ตั้ง หน้าตั้งตาช่วยโลกด้วยความเมตตาแล้ว ๆ เลย สำหรับเราเมื่อพอก็บอกว่าพอ เมื่อหิวก็ บอกว่าหิว เหมือนเราหิวข้าวหิวน้ำ หิวมากหิวน้อย อิ่มมากน้อย อิ่มจนเต็มที่แล้วพอ พอหมด หวานก็พอ คาวก็พอ ธาตุชั้นน้ำมันอิมตัวของมันจากอาหารเครื่องหล่อเลี้ยง จิตใจของเราเหมือนกัน เมื่ออิมตัวไปหมดจากสภาวะธรรมทั้งปวงในแดนสมมุติแล้ว เรียกว่าอิมแล้ว พอ ปล่อยวางโดยสิ้นเชิง คือจิตปล่อยหมด

ในบรรดาสมมุติสามแดนโลกธาตุ เป็นสมมุติทั้งหมด จิตยึดได้ทั้งหมด เวลามัน หลงมันยึดได้หมด เวลามันรู้ด้วยการพิจารณาตามทางของศาสดาแล้ว ปล่อยได้ หมดโดยสิ้นเชิง แม้ที่สุดตัวเองก็ปล่อยตัวเองได้ อย่างเห็นที่เรา ๆ สิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่เรา ไม่รู้ตัวของเราก็กังปล่อยไม่หมด เมื่อรู้รอบแล้วเจ้าของก็รู้เจ้าของอีก ปล่อยตัวเองอีก ให้เป็นสภาพเหมือนกันหมด ที่นี้พ้นละพ้นสมมุติก็เป็นวิมุติขึ้นมา

นี่ก็เคยเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังที่ว่าเวลามันอัศจรรย์ อัศจรรย์จริง ๆ นะจิต เวลา มันทุกข์ก็แสนทุกข์แสนลำบาก เวลาพิจารณาไปปฏิบัติไป ชั้นนี้เป็นชั้นนามธรรม รูปธรรมต่าง ๆ มันผ่านไปหมด นี่ละเวลามันอิมมันพอของมัน เช่นอย่างท่านว่าให้ พิจารณาสุขะอสุภัง พระพุทธเจ้ารับสั่งให้ไปเยี่ยมป่าช้า รุตงค์ ๑๓ ข้อ มีข้อเยี่ยมป่าช้า นี้ข้อหนึ่ง ท่านไปเยี่ยมป่าช้า อย่างที่พระท่านไปภาวนาอยู่ในป่า คือสำคัญตนว่าสำเร็จ เป็นอรหันต์ จะมากราบทูลพระพุทธเจ้าว่าตนสำเร็จเป็นพระอรหันต์เรียบร้อยแล้ว พอ มาท่านรับสั่ง ให้ไปตันอยู่หน้าประตูพระเชตวันไม่ให้เข้าวัด ให้ไปเยี่ยมป่าช้าเสียก่อน คือเจ้าของสำคัญ มันไม่ใช่ความจริงมันสำคัญต่างหาก ว่าเจ้าของสิ้นกิเลสเรียบร้อยแล้ว

แม้แต่ชั้นอสุภะก็ยังไม่สิ้นจะว่าไง ชั้นอสุภะไปแล้วสิ้นนี้แล้ว ยังมีอีกชั้นหนึ่งโน่น อันนี้เพียงชั้นอสุภะก็ยังไม่สิ้น สำคัญตนว่าเป็นอรหันต์เรียบร้อยแล้ว มาพระพุทธเจ้า รับสั่งให้พระอานนท์ ไปขัดประตูพระเชตวัน ห้ามไม่ให้เข้าวัด พระองค์รับสั่งให้ไปเยี่ยม

ป่าช้าเสียก่อนพระเหล่านี้ ที่สำคัญตนว่าเป็นอรหันต์ จึงได้ไปเยี่ยมป่าช้า ที่นี้ป่าช้าในครั้งนั้น แต่ทุกวันนี้เขาคงจะเปลี่ยนแปลงไปหมด เพราะกาลสมัยมันเปลี่ยนแปลงของมันไปเรื่อย ในครั้งนั้นพอคนตายลง ไม่ได้เผา ไม่ได้เผาได้ฝังทิ้งเกลื่อน เขาเรียกป่าช้าผีดิบ ป่าช้าที่ผีเผาก็คงจะมีอยู่ แต่ท่านไล่เข้าไปป่าช้าประเภทป่าช้าผีดิบ ไล่พระอรหันต์ดิบไป

พอไปคนตายเกลื่อนมีหลายประเภท ไปดู ควรรักมี ควรเกลียดมี ควรอะไรต่ออะไรมีอยู่ในนั้นหมด จิตมันก็พลิกแพลงเปลี่ยนแปลงตื่นเต้นไปในแง่ต่างๆ ตามสภาพที่เห็นต่างๆ กัน เลยไปรู้ตัวที่นั่นมาพิจารณา แต่ท่านก็รวดเร็วอยู่นะ ท่านไปพิจารณาอยู่ที่นั่น เลยสำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ผ่านจากอสุภะอสุภัง ผ่านอย่างรวดเร็ว ผ่านหมด นี่เรียกว่าความสำคัญผิด

ร่างกายเมื่อถึงขั้นมันพอมันพออย่างนี้แหละ คือพิจารณาร่างกายในชั้นหยาบๆ นี่ก็ต้องอสุภะอสุภัง พิจารณาแยกส่วนแบ่งส่วนของธาตุของขันธ ส่วนหยาบส่วนละเอียด จนกระทั่งมันหมดสภาพ มันอิมตัว จิตอิมตัวปล่อยวางร่างกาย อิม มันก็หมุนเข้าไปนามธรรม ตั้งแต่อาการของจิตล้วนๆ เข้าไปเรื่อยๆ ที่นี้เราจะพิจารณาอสุภะอสุภังไม่ทันนะ คือเวลามันเร็วๆ แล้วสักแต่ว่าปรากฏเหมือนฟ้าแลบ มันแยกรูปหญิงรูปชาย รูปอะไรก็ตามจนปรากฏว่าจะแยกไม่ทัน ดับแล้วๆ นั่นละผ่านละ เรียกว่าพออสุภะ ไม่เอาไม่มี ถึงจะพิจารณาก็ไม่ทัน มันเกิดกับดับมันพร้อมๆ กันเหมือนฟ้าแลบ จากนั้นก็พิจารณานามธรรม มันก็เข้าถึงจิต

มาส่วนกายส่วนใหญ่ของสมมุตินี้ก่อน พอมันผ่านนี้แล้วก็เข้าส่วนนามธรรม พิจารณารูปเหล่านี้ไม่ปรากฏ แต่ก็อาศัยพิจารณารูปเหล่านี้ละเป็นหินลับปัญญาเป็นขั้นๆ เข้าไป เป็นขั้นละเอียดเข้าไปหาจิต เมื่อมันหมดแล้วมันแยกไม่ทัน จึงเรียกว่าหมดอสุภะอสุภังนี้หมด ไม่มี แยกไม่ทัน ปรากฏพลัดดับพร้อมๆ มีแต่เกิดกับดับๆ จะเกิดกับดับมาจากไหน มันก็แยบๆ ที่จิตๆ ตามเข้าไปๆ นี่เรียกว่านามธรรมล้วนๆ พอมันหมดสภาพของรูปกายแล้ว จิตมันก็ว่าง นี่ละหมด หมดส่วนร่างกายแล้วมันก็ว่าง

ถ้าพูดถึงเรื่องขั้นภูมิของธรรมะ พอหมดอสุภะอสุภัง หมดส่วนร่างกายนี้เรียบริ้อยแล้ว จิตปล่อยแล้วนี้ นี่ละเขาเรียกว่าจิตขาดจากกามราคะขาดตรงนี้ จิตขาดแล้ว ส่วนธาตุขันธมันจะมีบีบๆ แยบๆ ถึงเรื่องราคะตัณหา มันก็แสดงอยู่เพียงขันธนอกๆ ไม่เข้าไปประสานถึงจิตภายใน นั่นท่านเรียกว่าขั้นนี้ขั้นผ่านกามราคะไป ข้ามการตั้งบ้านตั้งเรือน พระอนาคาจะไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว จะไปข้างหน้าเลย ไม่กลับมาสร้างบ้านสร้างเรือน คือการเกิดการตายกองกันอยู่นี้ก็อีกต่อไป ท่านก็ทราบของท่านชัด

จากนี้แล้วก็เอาร่างกายที่มันแยกธาตุแยกขันธเป็นอสุภะอสุภังไม่ทันนี้ เอาความเกิดความดับนี้เป็นการฝึกซ้อมปัญญา พอเกิดดับพร้อมๆ แล้วเกิดมันเกิดที่ไหนดับ

ที่ไหนมันก็วิ่งเข้าไปหาใจ นี่เรียกว่าพิจารณานามธรรมล้วนๆ ร่างกายส่วนสัดอะไรๆ บรรดาอุปมาไม่มี ในจิตขั้นนี้หมด นั่นละท่านว่าเป็นจิตว่าง ว่างไปหมดเลย

อันนี้เราก็ได้เคยเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟัง ที่วัดดอยธรรมเจดีย์ ที่ว่าไปอัศจรรย์ๆ ตัวเอง มันว่างอย่างนี้ละ พอถึงขั้นมันว่างว่างหมด ต้นไม้ภูเขามองเห็นพอเป็นเงาๆ เท่านั้น ส่วนใหญ่มันว่างไปหมดภายใน นี่พระธรรมท่านเตือน ท่านกลัวหลงเพราะเพลินแล้ว หลงแล้ว อัศจรรย์เจ้าของแล้ว ว่า โอ้ ทำไมจิตของเราจึงอัศจรรย์เอานักหนา สว่างไสวไม่มีประมาณครอบไปหมดเลย ว่างหมดเลย ตัวจิตมันยังไม่ว่างนั้นนะ พระธรรมท่านกลัวจะหลงละซี พอรำพึงถึงเรื่องความอัศจรรย์แห่งความว่างของตัวเองจบลงปีบพระธรรมขึ้นเป็นคำนะ เหมือนเราพูดกันอย่างนี้ หากเป็นพูดอยู่ภายในเป็นคำขึ้นมา พระธรรมเตือนนะนั่น

ถ้ามีจุด นั้นฟังซิ มีจุดหรือต่อมน้ำมันเป็นไวพจน์ของกันและกัน ใช้แทนกันได้ ถ้ามีจุดหรือต่อมแห่งผู้รู้ ผู้รู้ละเป็นจุด จุดของผู้รู้ แห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นั่นแลคือตัวภพมันอยู่ที่นั่น ก็ยังไม่เห็น เรากียังงง เอ้ มันจุดไหนต่อมไหนนา งงจริงๆ เลยแก้ไม่ตก เดือน ๓ อยู่ที่วัดดอยธรรมเจดีย์ เผาศพพ่อแม่ครูจารย์มันแล้วก็ขึ้นไป ไปพิจารณานี้ละ จิตมันกำลังว่างตอนนี่ แล้วพระธรรมท่านกลัวจะหลง ท่านก็มาเตือนว่า ถ้ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นั่นแลคือตัวภพ ตัวภพแท้ๆ อยู่ที่จุดที่ต่อมแห่งผู้รู้คือใจนั้นแหละ อยู่ตรงนั้น มีอวิชชาครอบอยู่นั้น ไม่ใช่จิตล้วนๆ เป็นจิตอวิชชา

คือจิตอวิชชา ก็เลสส่วนละเอียดคืออวิชชา นอกนั้นมันก็ว่างไปหมด พอท่านเตือนอย่างนั้นงง แก้ไม่ตก ยังคิดถึงพ่อแม่ครูจารย์มันนะ ตอนเป็นนี้ท่านล่วงไปแล้ว เรามาเป็นที่หลัง ถ้าหากว่าเป็นตอนที่ท่านมีชีวิตอยู่ พอไปเล่าถวายให้ท่านฟัง มันจะสำเร็จในเวลานั้นเลยนะ แน่ใจ สำเร็จ

นี่ละที่ว่าพระท่านฟังเทศน์เวลาตอบปัญหาอย่างนี้ละ สำเร็จในเวลาตอบปัญหา พอพูดว่าถ้ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นั่นแลคือตัวภพ ท่านก็จะจีเข้า ก็ต่อมนั้นแล้วคือต่อมผู้รู้นั้น ต่อมนู้นี้แหละ เป็นจุดเป็นต่อม นั่นละคือตัวภพ นั่นละคือตัวภพ ท่านก็จะจีเข้ามา มันจะรู้ทันทีแล้วขาดสะบั้นในเวลานั้นเลย บรรลุธรรมในขณะนั้นก็ได้อ เรานั่นแหละ แต่นี้มันเป็นเวลาท่านล่วงไปแล้ว เรามาเป็นที่หลัง ไม่ตก เดือน ๓ มันเป็นอยู่ในภูมินี้เดือน ๓ ไปเที่ยวหมู่บ้านฝื่อ ท่าบ่อ ศรีเชียงใหม่ ไปองค์เดียวเท่านั้นแหละ ใครไปด้วยไม่ได้แหละเรา

ที่นี้ได้กลับมาอีก กลับมาจากนั้นก็ขึ้นวัดดอยๆ ขึ้นวัดดอยๆ อีกกี้ไปปลงกันที่นั่น จุดต่อมแห่งผู้รู้นี้ พอไปถึงที่นั่นแล้วก็มันไม่มีที่ไปนะจิต เวลาพิจารณากว้างมันก็กว้างกว้างไปหมด ที่นี้พิจารณามันลดมันละ มันถอนเข้ามาๆ หดเข้ามาๆ อะไรมันก็รู้หมด

มันปล่อยวางหมด มันก็มาติดที่จิต หลงที่จิต ติดที่จิต พอมาถึงที่นี่แล้วไม่มีทางไป ทางไหนมันก็พอหมดมันไม่เอา มันสัมผัสสัมผัสกันติดที่จิต ก็กับความเกิดความดับที่เกิดขึ้นจากจิต ดับที่จิต ๆ มันติดที่อยู่นี้ มันก็หมุนเข้ามาอยู่จุดนี้ พอมันหมุนเข้าสู่จุดนี้ เข้าไปถึงจิต แน่ชัดว่าเกิดดับอยู่ที่นี้ไม่มีที่ไหน ที่นี้มันก็เข้าถึงรังอวิชชาซึ่งอยู่ในจิต แดกขาดสะบั้นออกจากรัน จุดไม่มีต่อมไม่มี หมด นั้น

จุดก็คือจุดผู้รู้ ต่อมก็ต่อมผู้รู้ นี่ละภพ ภพอยู่ที่นี้ พอรู้อันนี้แล้วขาดสะบั้น คือแตกกระจายไปหมด เสมอกันหมด ทั้งภายนอกภายในว่างไปด้วยกัน ข้างนอกก็ว่างข้างในก็ว่าง ว่างทั้งข้างนอก ว่างทั้งข้างในหมด จึงเรียกว่าว่างโดยตลอดทั่วถึง ว่างโดยตลอดทั่วถึง หมดปัญหาในระยะนั้น นั้นละการพิจารณาธรรม มีแถมมีแนวไปของจิตนี้ นะ ไปสอนผิด ๆ พลาด ๆ ไม่ได้นึกปฏิบัติภาวนานี้ เช่นอย่างมาสนทนาธรรมนี้ องค์กรไหนอยู่ภูมิภาคมันรู้จักกัน พอเล่าธรรมะให้ฟัง เล่าปีนี้มันรู้แล้ว คือขั้นนี้เราเคยผ่านแล้วมันรู้แล้วนั้น ตรงไหนที่ยังขัดข้องหรือความรู้เสมอกัน มันก็ไปอยู่ในขั้นเดียวกัน หากเป็นความรื่นเริงของมันและกันได้ ถ้าผู้ที่ผ่านแล้วก็คอยแนะ ๆ แนวทางนี้ก็ปล่อยไปเรื่อย ๆ

เช่นอย่างที่ว่า ถ้ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นี่เป็นวาระสุดท้ายของการรู้ธรรมนะ ถ้ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นั้นแลคือตัวภพ พอไปรู้ในปีมันก็แตกกระจายเลยหมด หมดละนั่น บรรลุธรรม นี่ละบรรลุธรรมในขณะที่ฟังปัญหาก็ได้ เราจึงมาเข้าใจตอนนั้น แต่มันไปเข้าใจตัวเองโดยลำดับไม่ได้ไปถามใครละ พระธรรมท่านก็เตือนออกมาแล้วว่า ถ้ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นั้นแลคือตัวภพ นั้นสอนแล้วนะ มันติดตรงนั้นแล้วนะนั่นความหมาย

ถ้าเล่าให้พ่อแม่ครูจารย์มันฟังท่านก็จะว่า จุดต่อมก็นั่นแล้ว ขึ้นเลย ท่านจะใส่อย่างผางอย่างหนัก เพราะมันมีอยู่เท่านี้ ตัวที่เป็นภพเป็นชาติต่อไปก็ตัวนี้ พอเราเล่าถึงเรื่องนี้ให้ท่านฟัง ท่านตีเข้าไปปีมันก็รู้ปี ๆ มันก็ปล่อยผิง ขาดสะบั้นไปเลย นี่ละบรรลุธรรมขั้นสุดท้าย แต่เวลามันรู้มันก็รู้โดยลำพังตัวเอง ท่านไม่ได้เตือน พระธรรมเตือนตั้งแต่ก่อนแล้วจุดต่อมแห่งผู้รู้ พอมันไปรู้มันก็รู้จุดนี้ต่อมนี้ ขาดสะบั้นไปตรงนั้นก็เป็นธรรมะสด ๆ ร้อน ๆ ไปเลย บรรลุธรรมในเวลานั้น

การพิจารณาธรรมมันเป็นแฉกเป็นแนวไปในจิต เพราะฉะนั้นพระธรรมกรรมฐานท่านสนทนาธรรมะกันรื่นเริงบันเทิง ก็อย่างนี้ละ องค์กรนี้รู้อย่างนั้นรู้อย่างนี้แล้วมาเล่าให้กันฟัง เพลินตลอด ฟังเรื่องของอรรถของธรรมที่ท่านดำเนินปฏิบัติเพลินนะ ธรรมขั้นนี้ได้เข้าหากันเป็นชั่วโมง ๆ สิมณะ มันเพลิน ต่างคนต่างรู้ ต่างคนต่างเห็นต่างคนต่างเพลินไปในความรู้ของมันและกันจากการปฏิบัติภาวนา เป็นอย่างนั้น

พูดนี้เราก็ระลึกได้ที่ท่านสิงห์ทองท่านจากเราไป เทียวไปทางอำเภอภูคดาหาร ไปตั้ง ๒ ปีนะ มาอยู่ที่นี้ท่านไปเที่ยวทางโน้นตั้ง ๒ ปีท่านกลับมา ศาลาหลังเล็ก ๆ คือ ฟังสร้างวัดใหม่ ก็มีศาลาเล็ก ๆ พอได้ฉันจึงหัน พวกญาติโยมมีมาเขาก็อยู่ข้างล่าง อยู่ แผ่นดิน ที่อยู่ข้างบนเป็นศาลาเล็กมีแต่พระอยู่ ท่านสิงห์ทองมาแล้ววันนั้นมาก็มาคุยกัน สองต่อสอง ท่านก็มาเล่าเรื่องภาวนาให้ฟัง ตั้งแต่ต้นแต่จากกันไปจนกระทั่งถึงวัน กลับมา ท่านก็นำเรื่องผลที่ท่านบำเพ็ญมาเล่าให้ฟัง สองต่อสองนะ คุยกันไปตั้งแต่ ๒ ทุ่มฟาดเสียตี ๔ นั้นเห็นไหมมันรู้ตัวเมื่อไร ความเพลินในกันและกัน

ทางนั้นเล่าอะไร ๆ ทางนี้ค่อยแก้ ๆ ค่อยอธิบาย ๆ ให้ฟัง ท่านก็เล่าไปอะไรแก้กัน ไปโดยลำดับ เพลินต่อเพลิน ตั้งแต่ ๒ ทุ่มตอนคำนี้ถึงตี ๔ พอหมดเรื่องนั้นแล้วก็เลย มาถามดูนาฬิกา อ้าว นี่นาฬิกามันตี ๔ แล้ว คือในระยะเดือนมิถุนานี้มันตี ๕ สว่าง แล้ว มันตี ๔ แล้วนี่มันกำลังจะสว่าง เอา เลิกทันทีเลย นี่ก็ไม่มีปี่มีขลุ่ย เอา เลิกก็ลุกปี่ ปี่ไปเลย ไปต่างคนต่างไม่นึกว่าจะนอนหลับ เราก็ไม่นึกว่าเราจะไปนอนนะ ก็จะทำ ความเพียรหรือว่าเดินจงกรมไปตลอด เข้าเราก็ไปบิณฑบาตเท่านั้นละ ความรู้สึกเป็น อย่างนั้น

ที่นี้พอไปถึงแล้วมันเหนื่อยพอ ได้ยามโบหนึ่งสะพายยาม ทั้งยามวางแล้วก็ยึด เส้นสักหน่อยเพราะมันปวดขบหมด นั่งตั้งแต่ ๒ ทุ่มจนกระทั่งตี ๔ ยึดเส้นแล้วถึงจะลง ไปทางจงกรม นี่ก็ยึดเส้นทางนั้นยึดเส้นทางนี้ ไปถูกเส้นไหนไม่รู้ฟาดเสียหลับเลย หลับ จนกระทั่งท่านสิงห์ทองที่อยู่ด้วยกัน ท่านจากไปแล้วท่านก็ไปเดินจงกรมภาวนา ถึงเช้า ท่านก็บิณฑบาตกลับมา ท่านสิงห์ทองบิณฑบาตกลับมาแล้วเรายังหลับครอก ๆ อยู่ คือ มันไม่รู้ตัวนะ ยึดเส้นว่างั้นเถอะนะ ก็จะลงทางจงกรม ยึดแล้วก็จะลงไปทางจงกรม ยึด ไปทำนั่นทำนี่ ทำไหนก็ไม่รู้จะหลับเลย หายเงียบเลย

ตอนเช้ายังหลับอยู่นะ ท่านสิงห์ทองขึ้นไปก็ไปสะกิดนิ้วเท้าเราปี่ ปู้ปี่ปลุกขึ้น หือ พอบิณฑบาตแล้วเรอเราว่างั้น ถึงเวลาบิณฑบาตแล้วเรอ ถึงไหนไปบิณฑบาต กลับมาแล้ว นี่มาปลุกท่านอาจารย์ อย่างนั้นเรอ กูตาย นี่ไม่ลืมนะ ถนัดทีเดียว ลง มาแล้วปล่อยยามแล้วตัดเส้นทำนั่นทำนี่จะลงไปเดินจงกรม ตอนเช้าก็ออกบิณฑบาตคิด ว่างั้น ที่ไหนได้ตัดเส้นมันตัดใหญ่เลย จนกระทั่งพระบิณฑบาตกลับมา ท่านสิงห์ทอง กลับมาแล้วก็ไปปลุก สะกิดนิ้วเท้านี้ เหนอ ไปบิณฑบาตแล้วเรอ บิณฑบาตอะไรบิณฑบาต กลับมาแล้ว อย่างนั้นมันก็มี เป็นอย่างนั้นนะเพลินธรรมะของกันและกัน

เพราะเวลานั้นท่านกำลังเข้มข้นของท่านเหมือนกัน เพราะฉะนั้นมันถึงได้เพลิน ธรรมะ พูดธรรมะภายในโดยเฉพาะมันเข้มข้น ๆ เพลินต่อกัน ทางนี้ค่อยแก้ค่อยปลดไป เรื่อย ๆ ทางนั้นเล่าอะไรชัดตรงไหนแก้ให้ ๆ เพราะทางนั้นกำลังมุ่งกำลังขลุมน ทางนี้

เป็นคนคอยแก้ไขๆ เลยเพลิน ถึงตี ๔ ตั้งแต่ ๒ หุ่มาถึงตี ๔ ถึงได้ลุกจากกัน อย่างนี้ละ เรื่องความเพลินในธรรมเป็นอย่างนั้น มันเพลินของมันจริงๆ ทางนั้นพูดออกมาชัดเจนไหนๆ มันจะรู้ทันทีๆ แล้วแก้ แก้ๆ ทางนั้นท่านก็ผ่านไป เล่าไปผ่านไปเรื่อย ๆ

นี่พูดถึงเรื่องความเพลินในธรรมกับท่านสิงห์ทองเราไม่ลืม จากกันไปสองปี เอากันตั้งแต่ ๒ หุ่มาถึงตี ๔ ลุกแล้วว่าจะไปภาวนาที่ไหนได้มันลงไปใหญ่เลย ภาวนาใหญ่เสีย จนกระทั่งท่านไปบิณฑบาตกลับมาไปปลุกมากินข้าว เป็นอย่างนั้นละ เราไม่ลืมนะ ถ้ามันผิดปกติเป็นอย่างนั้น นี่ละการภาวนามันเพลินนะ ขอให้เอาดูซินะ จิตนี้ถึงขั้นมันเข้มแข็งแล้วนี้มันก็เหมือนกับกิเลสเข้มแข็ง มันจะคิดจะปรุงเรื่องอะไรมาเป็นกิเลสทั้งนั้นนำหน้าๆ มันลากมันดึงไปเรื่อย ๆ มันไม่ให้คิดถึงอรรถถึงธรรมนะ กิเลสมีกำลังมากจะดึงไปทางกิเลสดึงลงๆๆ ไม่ได้คิดอยู่ไม่ได้ มันอยากคิดอยากปรุงอยากรู้อยากเห็นมีแต่ความอยากอันเป็นกิเลสทั้งนั้น ๆ

ที่นี้เวลาฝึกฝนธรรมานกันไปหนักเข้าๆ ความอยากอันนั้นเบาลงๆ รสของอรรถของธรรมปรากฏขึ้นในจิต ที่นี้จิตใจก็ตี๋มทางธรรม ตี๋มทางธรรมมันก็สนใจทางธรรมมากขึ้น ธรรมะมากขึ้นๆ กิเลสอ่อนลงๆ ต่อไปธรรมะนี้ก็เป็นแบบเดียวกับกิเลสที่มันดูดตี๋มตัวของมันลากเข็นสัตว์โลกไป ที่นี้ลากออกละที่นี้ธรรมะลากออก หมุนตัวทางด้านธรรมะ กิเลสปรากฏไม่ได้ พอปรากฏพัดดับพร้อมๆ ความรวดเร็วของสติปัญญาที่ได้ฝึกมาอย่างเกรียงไกร จากนั้นมหาสติมหาปัญญากับสติปัญญาอัตโนมัตินี้มันกลมกลืนเป็นอันเดียวกันแล้วอยู่ที่ไหนอยู่ที่นี้ นั่นละท่านว่าความเพียรอัตโนมัติเหมือนกิเลสที่มันผูกมัดสัตว์โลกด้วยกำลังของกิเลส ดึงลากตลอดเวลาเป็นอัตโนมัติ

แต่ก่อนเราก็ไม่เคยรู้ พออันนี้แก้กันแล้วมันรู้ พอถึงขั้นสติปัญญาที่แก้กิเลสเป็นอัตโนมัติอยู่ไหนอยู่เถอะนะ คำว่าเปลือในการแก้กิเลสไม่มีเลย จึงเรียกว่าอัตโนมัติ ฉันทันอยู่ที่นี่แทนที่จะอยู่กับอาหารการกินไม่อยู่นะ ฉันทันนี้มันก็สักแต่ว่าเคี้ยวว่ากลืน แต่จิตกับ เรื่องธรรมกับกิเลสมันพีดกันอยู่ลึกๆ มันเป็นของมันอยู่อย่างนั้น เป็นอยู่ลึกๆ เวลาไหนมันก็เป็นของมันอยู่อย่างนั้น มันไม่ได้มาออกส่วนหยาบๆ นะ มันไปส่วนละเอียดของกิเลสกับธรรมพีดกันอยู่นั้น เรียกว่าทั้งวันทั้งคืน ถ้าเราไม่บังคับจริงๆ นอนไม่หลับนะ ภาวนานี้ตลอดรุ่งเฉยๆ ไม่หลับเลย

นั่งภาวนาก็รู้แล้วว่านั่งภาวนา แต่นอนนี่ซึ่ที่จะพักผ่อนมันไม่พักนะ ร่างกายนอนลงอย่างนี้อันนี้มันไม่นอนนะ มันยังหมุนของมันแก้กิเลส หมุนตลอด เดินก็แบบนั้น นั่งแบบนั้น นอนก็แบบนั้น สุดท้ายสว่างนอนไม่หลับเลย เอ้า จะทำไฉนนี้ กลางวันยังไม่หลับอีกมันยังหมุนตลอดอีก โอ้ นี่มันจะทำอย่างไรมันจะตายนะ จากนั้นก็เคยเล่าให้พี่น้องทั้งหลายฟัง เมื่อมันยับยั้งกันไม่ได้เพราะสติปัญญามันรุนแรง มันออกอย่างรุนแรง ต้อง

ได้ทออดสมอกันไว้ด้วยภาวนาพุทโธ เอาพุทโธมาปักไว้ เอาพุทโธมาปัก สถิตติดอยู่กับคำว่าพุทโธๆ ไม่ให้เปลือถ้าเปลือมันออก ออกทางด้านปัญญา เพราะมันรุนแรงมาก เนื่องจากมันเป็นอัตโนมัติแล้วนี่

บังคับให้อยู่กับพุทโธๆ ไม่ยอมให้ออก พออยู่กับพุทโธนานเข้าๆ มันก็ค่อยสงบๆ มาจากการพิจารณาทางด้านปัญญา สงบแนวลงจิตรวม รวมลงด้วยพุทโธ นี่ละ กอไก่ กอกา ก็ต้องนำมาใช้ ถึงขั้นนั้นแล้วไม่มีทางไปต้องมาอาศัยพุทโธเกาะตามจิตนิสัยของเจ้าของที่ชอบ ชอบธรรมชาติใด เช่น มรณัสสติก็มรณัสสติติดอยู่นั้นเลย อันนี้ก็พักจิตด้วยวิธีนั้น เวลามันจะตายจริงๆ มันไม่รู้จักหยุดจักหย่อนนะ สถิติปัญญาเวลามันได้ออกแก็กิเลสแก้ตลอดเวลา เหมือนกิเลสผูกมัดสัตว์โลกมันผูกมัดตลอดเวลา ตา หู จมูก ลิ้น กายสัมผัสสัมผัสอะไรเป็นกิเลสทั้งหมด ที่นี้เวลามันหมุนเข้ามาทางด้านธรรมะ ตา หู จมูก ลิ้น กายสัมผัสสัมผัสอะไรเป็นธรรมทั้งหมด นั่น แก็กิเลสๆ ไปเรื่อย ๆ เอาเสียจนกระทั่งมันพักไม่ได้ ต้องพักด้วยพุทโธ

ท่านทั้งหลายฟังนะ นี่เจ้าของดำเนินมาแนใจไม่ผิด พักจิตได้ด้วยพุทโธ เป็นคำบริกรรมเบื้องต้นที่เราฝึกหัดจิตตภาวนาเบื้องต้น ต้องเอาพุทโธหรือคำบริกรรมคำใดคำหนึ่งนึกไว้นั้นให้อยู่แน่ จิตมันก็ค่อยสงบ แต่ก่อนมันสงบด้วยอำนาจของกิเลส ที่นี้เวลามันสงบทางด้านธรรมะที่มีกำลังทางด้านธรรมะมากๆ นี่มันพึ่งด้วยอำนาจของธรรมะ มันไม่ได้พึ่งด้วยอำนาจของกิเลส ต้องบังคับด้วยพุทโธให้อยู่ให้สงบ ต่อไปมันก็จิตสงบแนวเหมือนถอดเสื้อถอดหมอนจิตว่างไปหมดเลย ปล่อย เรื่องสติปัญญาที่นำมาใช้เป็นธรรมจักรนี้หยุดระงับหมด เหลือแต่คำว่าพุทโธกับคำบริกรรมอยู่อันเดียวๆ ก็แนว พุทโธก็หยุดอยู่นั้น สถิตตั้งอยู่นั้น

พอรามือสักนิดหนึ่งนี่มันจะพุ่งออกเลย ต้องให้พอเสียก่อน คือจิตนี้อึดตัว มีความอึดเียบภายในใจอะไรพูดไม่ถูก มันสะตวกมันสบายมันโล่งไปหมดเวลามันปล่อยงาน คือทางด้านสติปัญญาหมุนกัน มาอยู่สมาธิอันเดียว ที่นี้พอได้กำลังแล้วค่อยปล่อยนะ พอปล่อยนี้มันจะออกอยู่แล้วนี่ พอปล่อยพักก็ผึ้งเลยออกทางด้านปัญญา เป็นอย่างนั้นละการพิจารณาทางด้านปัญญา ท่านจึงสอนว่า เวลาออกรบให้ออกรบ เวลาเข้ามาพักผ่อนให้พักผ่อนมีการพัก ถ้ามีแต่การรบอย่างเดียวตายได้ ในปริยัติท่านเทียบเอาไว้ นี่มีแต่การพิจารณาฆ่ากิเลสอย่างเดียวตายได้ถ้าไม่มีการพัก

มันก็ไม่ติดใจนะ เวลาเป็นจะตายจริงๆ มันมาเป็นกับเจ้าของมันถึงย้อนไปรู้ที่ท่านสอนไว้ในปริยัติถูกต้องหมด เรามันผิดต่างหาก แต่เวลาพิจารณาตามท่านแล้วมันถูกมันก็ลงได้ จนกระทั่งผ่านได้ด้วยวิธีการอย่างนี้ ทั้งรบทั้งพักๆ พักหลับพักนอนพักสมาธิ รบก็พัดกับกิเลส จำเอานะที่พูด พูดนี้ถอดออกมาจากความเป็นจริง ไม่มีใคร

สอนเรื่องธรรมะหากสอนตัวเอง มันจะผิดจะพลาดตรงไหนๆ นี่มันจะเอามาพิจารณา แล้วแก้ตัวเองสอนตัวเองไปโดยลำดับ จนผ่านไปได้เลย นักภาวนาจึงเอาให้ตึนะ สติ เป็นสำคัญท่านทั้งหลายอย่าลืม สติเป็นพื้นฐานสำคัญมาก หนึ่งต้องสติขึ้นก่อน จะเป็นเบื้องต้นของการฝึกหัดภาวนาก็ตาม ถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาสติก็เป็นขั้นไปตลอด สุดท้ายสติตั้งแต่ต้นจนสุดท้ายสติปราศจากไม่ได้นะ จำให้ติดคำนี้

เวลาถึงขั้นกิเลสขาดสะบั้นไปแล้ว เรื่องสติปัญญาที่นำมาใช้นี้เป็นเครื่องมือฆ่า กิเลส มหาสติมหาปัญญาเป็นเครื่องมือทั้งนั้นนะ ไม่ใช่ธรรมแท้ ธรรมเป็นเครื่องแก้ กิเลส ธรรมเครื่องมือ ธรรมที่เป็นผลคือความบริสุทธิ์เป็นอีกอันหนึ่งต่างหาก พอถึงขั้น บริสุทธิ์ฝั่งแล้วอันนี้จะค่อยระงับตัวไปเองไม่ต้องบังคับ เหมือนเราทำอันนี้ เราสับเรา ฟันอันนี้ พออันนี้เสร็จแล้วมือเรากับเครื่องมือมันก็ปล่อยกันเอง อันนี้ก็แบบเดียวกัน กิเลสกับธรรมพัดกันขาดสะบั้นลงไปแล้วเครื่องมือคืออะไร สติปัญญามันก็ปล่อยของ มันเอง เอาละพอ

สายแล้วพูดไปพูดมาได้ ๑๐ โมงเช้าแล้ว จะพอบิณฑบาตแล้ว แล้วไปนอนหลับ ให้ท่านสิงห์ทองปลุกกะทำ นี่ละพูดเรื่องภาวนาให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง ให้มันเพลินหัวใจ ชินะ มันเพลินแต่กับกิเลสตัณหา เอามูตรเอาคุณมาพอกหัวเจ้าของก็ยิ่งว่าดีบว่าดี ให้ได้ เพลินในธรรมดูซิ มันก็แบบเดียวกัน นอนไม่หลับ ทำยังไงให้หลับมันก็ไม่หลับ มันเป็นเองถึงเอามาพูดได้ ไม่เป็นเองพูดไม่ถูก ถ้างงเป็นเองแล้วพูดถูก เช่นอย่างนอนให้หลับ มันไม่ยอมหลับมันหมุนของมันตลอดเวลา ต้องเอาพุทโธมาบังคับ เอาละให้พร

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ